

Aan de minister van Economische Zaken
de heer H.G.J. Kamp
Postbus 20101
2500 EC 's-GRAVENHAGE

Interprovinciaal Overleg

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
	---	DROW 07383/2015	16 juli 2015
onderwerp			
Reactie IPO internetconsultatie aanpassing Mijnbouwwet			

Geachte heer Kamp,

Al geruime tijd zijn er gesprekken gaande tussen de koepels van de decentrale overheden, de Vewin en het ministerie van Economische Zaken (EZ) over de aanpassing van regelgeving voor mijnbouwactiviteiten. Vanuit het Interprovinciaal Overleg (IPO) is steeds aangegeven dat de provincies twee zaken geregeld willen zien:

1. de weigeringsgronden waarop de vereiste vergunning op grond van de Mijnbouwwet voor een mijnbouwactiviteit kan worden afgewezen moeten worden uitgebreid en in ieder geval moeten provinciale belangen bij de afweging een rol kunnen spelen.
2. De provincies moeten een steviger adviesrecht krijgen, waarbij de minister gemotiveerd moet aangeven wat hij van het advies vindt en hoe hij dat meeneemt in de besluitvorming.

Vanuit het ministerie van EZ zijn voorstellen voorgelegd waarbij niet alleen de Mijnbouwwet wordt gewijzigd maar ook de Wabo, het Bor het besluit MER en het Barmm. De internetconsultatie gaat nu uitsluitend over de aanpassing van de Mijnbouwwet. Dit betekent dat wij geen totaalbeeld krijgen van de voorgestelde wijzigingen en dus ook niet kunnen beoordelen of de twee zaken die wij geregeld willen hebben binnen het totaalpakket recht doen aan de rol van provincies binnen het ruimtelijk domein.

Er ligt voor de aanpassing van de Mijnbouwwet al een wetsvoorstel voor bij de Eerste Kamer. Dit wetsvoorstel bevat de aanpassing voor offshore winningen en de vier amendementen die bij dit voorstel in de Tweede Kamer zijn aangenomen.

Inlichtingen bij : ir. F.W.(Frank) Puijn
Doorkiesnummer : (06) 5375 3325
Bijlagen : geen

De minister van EZ heeft in een brief aan de voorzitter van de Eerste Kamer laten weten dat hij over de aangenomen amendementen inlichtingen heeft gevraagd aan de Afdeling advisering van de Raad van State.¹ De Eerste Kamercommissie voor Economische Zaken heeft daarop besloten het verdere proces uit te stellen tot het moment waarop zij beschikt over de aan de Raad van State gevraagde voorlichting alsmede over de reactie van de regering daarop². De regering zal haar reactie baseren op de voorlichting van de Raad van State als ook de reacties op de internetconsultatie van het nieuwste wijzigingsvoorstel voor de Mijnbouwwet. Onduidelijk is hoe dit wetsvoorstel zich verhoudt tot het wetsvoorstel waarover nu de internetconsultatie wordt gehouden. Deze werkwijze is erg verwarrend, doordat er nu twee wijzigingsvoorstellen liggen en maakt het niet goed mogelijk om het nu voorliggende voorstel goed te beoordelen.

Aangenomen Amendementen:

Bij de behandeling van het vorige voorstel tot wijziging van de Mbw zijn vier amendementen aangenomen, die wat inhoud betreft los stonden van de voorgestelde wijziging. Deze amendementen gaan echter voor een deel wel over dezelfde inhoud als de voorgestelde wetswijziging. Ook sluiten de aangenomen amendementen (beter) aan bij de provinciale wensen.

De amendementen:

- **36** (Jan Vos / Van Tongeren) dat regelt dat het belang van milieu- en natuurbescherming, veiligheid en volksgezondheid, waterwinning en de mogelijkheid van schade door bodembeweging bij de beoordeling van de vergunningaanvraag als weigeringsgrond dienen.
- **38** (Van Tongeren / Jan Vos) dat regelt dat het dagelijks bestuur van gemeenten, provincies en waterschappen adviesrecht krijgt over vergunningen en winningsplannen.
- **35** (Smaling) dat exploitanten verplicht gegevens ter beschikking stellen aan degene die verhaal voor mijnbouwschade zoekt.
- **12** (Jan Vos en Ouwehand) dat regelt dat de bewijslast bij schade door mijnbouwactiviteiten weer wettelijk wordt neergelegd bij de mijnbouwmaatschappij.

In onze reactie op de verschillende artikelen gaan we ook in op de ingediende amendementen.

Artikel I onderdeel B

In Artikel I onderdeel B wordt artikel 9 van de Mijnbouwwet gewijzigd. In dit artikel zijn de weigeringsgronden opgenomen. De wijziging houdt in, dat:

- a. ook een gedeelte van de aanvraag kan worden geweigerd;
- b. de weigering niet slechts gebaseerd hoeft te zijn op de activiteit, maar kan ook gebaseerd zijn op de te gebruiken techniek, hulpmiddelen of stoffen;
- c. weigering op basis van het Barro kan plaats vinden;
- d. weigeringsgronden voor veiligheid en schade worden toegevoegd; en
- e. een afweging tussen ondergrondse functies (slechts winning delfstoffen, aardwarmte, drinkwater en ondergrondse opslag) als weigering kan dienen.

¹ Eerste Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 34 041, B.

² Zie 'Korte aantekeningen vergadering commissie Economische Zaken (EZ) van 16 juni 2015', Eerste Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 34041.

Het aangenomen amendement 36 voegt meer weigeringsgronden toe, die ook betrekking hebben op de provinciale belangen (vallend onder de noemer 'milieu'). In het wetsvoorstel dat nu bij de Eerste Kamer ligt is aan het eerste lid van artikel 9 al een nieuw onderdeel toegevoegd. Onduidelijk is of dit onderdeel nog deel uitmaakt van de voorstellen.

In het Barro en het Mijnbouwbesluit zal de Structuurvisie Ondergrond worden verwerkt. De minister kan een aanvraag aan het Barro en Mijnbouwbesluit toetsen zodat het afwegingskader voor het uitsluiten van gebieden in de Structuurvisie Ondergrond kan leiden tot het weigeren van een vergunning. De Structuurvisie Ondergrond is een Rijksstructuurvisie, waarin uitsluitend nationale belangen worden neergelegd. Dit betekent dat provinciale belangen uitsluitend een weigeringsgrond kunnen zijn, indien zij samenvallen met een nationaal belang uit de Structuurvisie Ondergrond dat ook nog eens in het Barro is neergelegd of valt onder de belangen die het Mijnbouwbesluit beschermt. Dit vinden wij te beperkt.

Tijdens de overleggen, waaraan hierboven is gerefereerd, is dit van de zijde van de provincies ook steeds naar voren gebracht.

Een gebied kan naar onze mening ook niet geschikt zijn vanwege provinciale belangen, zoals (maar niet uitsluitend) landschap, natuur, recreatie en toerisme en ruimtelijke kwaliteit. Deze kunnen nu niet worden meegenomen in de afweging.

De weigeringsgronden, zoals vermeld in artikel 9, bieden geen mogelijkheid voor de decentrale overheden om de regionale belangen in te brengen en mee te laten wegen bij de afweging tot afgifte van een mijnbouwwet vergunning. De eerstvolgende mogelijkheid voor het afwegen van de regionale belangen is bij de Omgevingsvergunning voor een proefboring. Om te zorgen dat de locatiekeuze ook mede gebaseerd wordt op de aanwezige belangen van decentrale overheden zal inbreng via het vooroverleg nodig zijn. Dit bevordert echter niet een transparant proces en het risico bestaat, dat de regionale belangen te laat in het proces worden meegenomen.

Wij zijn van mening dat belangen van decentrale overheden al moeten kunnen worden meegenomen in de afweging of een vergunning op grond van de Mijnbouwwet kan worden verleend en dat ze daarom als weigeringsgrond in artikel 9 van de Mijnbouwwet moeten worden opgenomen.

Artikel I onderdeel D

In artikel I onderdeel D worden dezelfde gronden als bij artikel 13 ingevoerd om voorschriften bij de vergunning over op te nemen.

Dit kan bijvoorbeeld betekenen, dat bij de verlening van een opsporingsvergunning in grondwaterbeschermingsgebieden (voor de drinkwatervoorziening), deze grondwaterbeschermingsgebieden niet op voorhand uit het vergunde gebied voor opsporing worden gehaald, maar dat er wel een voorschrift wordt opgenomen waarin vermeld staat dat een proefboring of uiteindelijke winning niet binnen het grondwaterbeschermingsgebied zal mogen plaats vinden.

De opgenomen wijzigingen voor artikel 13 verbeteren naar ons inzicht het open en transparante proces over de mogelijke toekomstige ontwikkelingen rondom de opsporing en winning. Wel zouden hier net als bij artikel 9 ook de regionale belangen meegenomen moeten worden bij het opstellen van de voorschriften.

Artikel I onderdeel E

In artikel I onderdeel E wordt artikel 16 gewijzigd. Voorgesteld wordt om aan artikel 16 een nieuw lid toe te voegen. In dit nieuwe lid wordt bepaald dat gedeputeerde staten bij hun advies burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van de waterschappen in het gebied waarop de aanvraag betrekking heeft bij het advies moeten betrekken. Het aangenomen amendement 38 dat nu in de Eerste Kamer ligt, regelt dat provincies, gemeenten en waterschappen ieder een zelfstandig adviesrecht hebben.

Artikel 16 regelt dat Gedeputeerde Staten van de provincie het dagelijks bestuur van het waterschap en het college van burgemeester en wethouders betreft bij het te geven advies. In de toelichting wordt gesproken over een integraal afgewogen advies. Hoewel provincies bij hun advisering zoveel mogelijk (integraal) alle belangen zullen betrekken en afwegen zijn wij van mening dat verschillende decentrale overheden ook een eigen advies moeten kunnen geven. De provincies zullen dan de verschillende adviezen letterlijk doorgeven en de uiteindelijke afweging van deze adviezen ligt dan bij de minister. In het aangenomen amendement 38 wordt voor alle decentrale overheden een adviesrecht geregeld, dit biedt meer transparantie in geval van verschillende adviezen van de decentrale overheden. Provincies zullen ook bij zelfstandig adviesrecht voor gemeenten en waterschappen streven naar een goed proces om elkaar te informeren en waar mogelijk af te stemmen over het te geven advies.

Artikel I onderdeel F

In Artikel I, onderdeel F wordt artikel 17 aangepast. Hierin wordt geregeld om de termijn van beslissing op aanvraag te kunnen verlengen. Amendement 38 bepaalt, dat indien de beslissing van de minister afwijkt van een of meer adviezen die op grond van artikel 16 zijn uitgebracht de Minister moet motiveren waarom hij afwijkt.

Dit aangenomen amendement is van groot belang voor het IPO. De provincies willen een volwaardige adviesrol en de minister moet het uitgebrachte advies niet zomaar naast zich neer kunnen leggen.

Voor de provincies is het van belang dat in de Mijnbouwwet wordt vastgelegd wat de minister met een advies moet doen. Wij vinden dan ook dat bij afwijking van het gegeven advies, zoals geregeld in artikel 16, de minister enkel gemotiveerd kan afwijken. Dit moet naar onze mening expliciet in de Mijnbouwwet worden opgenomen.

Artikel I, onderdeel G

In artikel I, onderdeel G wordt artikel 18 gewijzigd en in artikel I, onderdeel H wordt artikel 21 gewijzigd. Hiermee wordt de mogelijkheid geboden, dat ook de minister op basis van dezelfde gronden als opgenomen in artikel 9 een vergunning kan wijzigen of (gedeeltelijk) kan intrekken.

Wij zijn het eens met deze geboden mogelijkheid.

Artikel I onderdeel I

In artikel I, onderdeel I wordt artikel 27 gewijzigd en in artikel I, onderdeel J wordt artikel 29 gewijzigd. Deze artikelen gaan over de opslag van stoffen.

Voor de opslag van stoffen worden dezelfde aanpassingen voorgesteld als voor de opsporing en winning van delfstoffen. Dezelfde reactie geldt hier als die wij reeds voor de opsporing en winning van delfstoffen hebben gegeven. In artikel 31a, eerste lid wordt artikel 16 niet genoemd als van overeenkomstige toepassing. Dit betekent dat er geen adviesrecht bestaat bij een opslagvergunning. Dit moet wel in de Mijnbouwwet worden geregeld.

Artikel I onderdeel L

In artikel I, onderdeel L wordt artikel 34 gewijzigd. Hierin wordt adviesrecht voor provincies en gemeenten op de winningsplannen geregeld, als ook indirect adviesrecht via de provincies voor de waterschappen. Gemeenten krijgen een zelfstandig adviesrecht. Daarnaast is in artikel 34 afdeling 3.4 van de algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard op het instemmen met een winningsplan als ook op het instemmen met een wijziging van het winningsplan.

Het winningsplan gaat in op de wijze van winnen, rekening houdend met de geologische gesteldheid van de bodem en de verwachte capaciteit van de bron. Dit betekent dat op basis van het winningsplan beslissingen genomen worden die een impact kunnen hebben op de omgeving, zoals op de infrastructuur en bodemdaling. Uit artikel 34 lid 4 concluderen wij dat er geen winningsplan nodig is, indien de overheid wint of namens de overheid wordt gewonnen. Dit betekent dat er dan geen enkele vorm van betrokkenheid van overige overheden of burgers is. Dit vinden wij een ongewenste situatie.

Artikel I onderdeel V

In artikel I, onderdeel V wordt aan artikel 141a een lid toegevoegd, waarmee de mogelijkheid ontstaat om de rijkscoördinatieregeling van toepassing te laten zijn op opsporing en winning van koolwaterstoffen, tenzij uitgesloten volgens de weigeringsgronden opgenomen in artikel 9 lid e en f. (dat zijn in dit voorstel enkel de nationale belangen). Dit betekent dat op een mijnbouwactiviteit die niet expliciet in het Barro is uitgesloten, de rijkscoördinatieregeling kan worden toegepast. Wij zien het toepassen van de rijkscoördinatieregeling als een uiterst middel, dat niet lichtzinnig mag worden ingezet. Alles moet erop gericht om er in gezamenlijkheid uit te komen met inachtneming van alle betrokken belangen.

Amendementen 35 en 12

Uit het voorstel dat nu voorligt blijkt niet in hoeverre de amendementen 35 en 12 in de voorstellen worden verwerkt. Hier lijkt een aanpassing van het Burgerlijk Wetboek vereist. Dat zit niet in de voorliggende voorstellen. In artikel 1A van het wetsvoorstel dat nu voorligt bij de Eerste Kamer wordt wel een voorstel gedaan om het Burgerlijk Wetboek aan te passen.

De provincies zijn voorstander van de omgekeerde bewijslast en zien dit graag in de voorstellen opgenomen.

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn. Wij zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG

drs. G. Beukema
algemeen directeur

